

6. *White M. A., & Bruton G. D.* (2010). The management of technology and innovation: A strategic approach. Cengage Learning.

7. *Рудь Н.Т.* Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. – Луцьк: РВВ ЛДТУ, 2007, 476 с.

8. *Мілько І. В.* Концептуальні підходи до управління технологічною конкурентоспроможністю підприємств / І. В. Мілько, К. М. Швець, Д. О. Катрич // Економіка та держава. — 2015. — № 2. — С. 118–121.

9. *Шевлюга О.Г.*, Теоретичні засади управління техніко-технологічним розвитком промислового підприємства // Інновації і маркетинг – рушійні сили економічного розвитку: монографія / за ред. д.е.н., професора С.М. Ілляшенка. – Суми: ТОВ «Друкарський дім «Папірус», 2012. –536 с. - с.25-31.

10. *Chesbrough. H. W.*(2003) Open Innovation: The New Imperative for Creating and Profiting from Technology. — Cambridge, MA: Harvard Business School Publishing,

УДК 005.336.4:330.14

Ольга Анатоліївна Ніколайчук

*канд. екон. наук, ст. викл. кафедри економіки та підприємництва
Криворізького економічного інституту*

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
olganicolaychuk@rambler.ru*

ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ СУЧАСНИХ ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ

ИТЕЛЛЕКТУАЛИЗАЦИЯ СОВРЕМЕННЫХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ СИСТЕМ

INTELLECTUALIZATION OF MODERN PRODUCTION SYSTEMS

Анотація. Розглянуто чинники інтелектуалізації виробничих систем. Визначено зміст інтелектуалізації виробничих систем. Виділено відмінності інтелектуального та матеріального виробництва.

Аннотация. Рассмотрены факторы интеллектуализации производственных систем. Определено содержание интеллектуализации производственных систем. Выделены отличия интеллектуального и материального производства.

Abstract. Factors of intellectualization of the production systems were considered. The content of intellectualization of production systems was determined. The differences between intellectual and material production were highlighted.

Останнім часом підприємства все більш активно застосовують процеси автоматизації, роботизації, удосконалення систем управління підприємством, підвищення рівня інтелектуалізації та інноватизації виробництва.

Відомими дослідниками проблем, пов'язаних з інтелектуалізацією як явищем соціального та економічного характеру є М. Армстронг, Е. Брукінг, Г. Беккер, П. Вейл, Дж. Голдсміт, П. Друкер, Л. Едвінсон, В. Іноземцев, Б. Леонтьев, Ф. Махлуп, Р. Пейтон, Т. Пітерс, Дж. Равен, Т. Стюарт, Д. Ульріх та ін.

Метою дослідження є узагальнення сутності та особливостей інтелектуалізації виробничого середовища підприємства.

Необхідність інтелектуалізації сучасних виробничих систем обумовлюється глобалізаційними змінами, які визначають основні риси сучасної економіки та змінюють умови забезпечення конкурентоспроможності. Основними факторами, що впливають на діяльність сучасних виробничих систем, є наступні:

1) прискорення та зростання ролі інновацій. Сьогодні частка технологічних інновацій в обсязі ВВП розвинутих країн становить від 70 до 90%;

2) стрімке зростання частки інтелектуальної праці у процесі створення різних видів економічного продукту. За даними «National Science Foundation», глобальний обсяг доданої вартості, створеної знаннево- та технологічно місткими індустріями у 2010 р., досягнув 18,2 трлн дол. США, або 30 % світового ВВП, порівняно з 27 % у 1995 р. Експортна частка комерційної знанневомісткої продукції зросла з 5 % у 1995 р. до 8 % у 2012 р., а високотехнологічної продукції – з 36 % до 50 % [3, с. 118];

3) "софтизація" економіки, що означає домінування в процесі виробництва інформаційних потоків над безпосередньою взаємодією з природою через обробку речовини природи і доведення її до споживача. Сьогодні в розвинених країнах безпосередній вплив на матеріальний предмет праці здійснюють вже не 9/10, як це було в умовах індустріальної економіки, а менше 1/3 працівників [2];

4) зростання ролі інтелектуальних ресурсів, які визначають можливості інноваційного розвитку як на загальнонаціональному рівні, так і на регіональному. Нині вартість нематеріальних активів у складі активів компаній розвинутих країн світу становить від 40 до 90 %, а інколи сягає 100 %;

5) виникнення нового типу економічної влади – влади на знання та інформацію.

Вищезазначені чинники призводять до перетворення суспільного виробництва з матеріального в інтелектуальне.

Інтелектуалізація виробничої системи підприємства є сукупністю заходів щодо перетворення традиційних функцій, виробничих та економічних відносин на системне та структурне переформатування змісту та результатів виробничих процесів на підприємстві, набуття нового змісту функцій діяльності виробничих відділів, ролі її працівників.

В результаті процесу інтелектуалізації виробничих систем формуються виробничі системи інноваційного типу, в яких об'єднуються ресурси та процеси для реалізації механізмів створення, трансферу та комерціалізації інновацій, що дозволяє забезпечити інноваційно-орієнтований розвиток і високий рівень конкурентоспроможності.

Інтелектуалізація виробничих систем дозволяє в короткі строки з високою ефективністю використати у виробництві інтелектуальний і науково-технічний потенціал країни. Основою цього процесу є трансформація інтелектуальної власності в кінцевий продукт інноваційної діяльності, яку можна здійснити лише в інноваційному процесі [1, с.6-9].

Відмінності інтелектуального виробництва від матеріального узагальнено нижче (табл. 1).

Таблиця 1

ВІДМІННОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА ВІД МАТЕРІАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА

Ознака	Інтелектуальне виробництво	Матеріальне виробництво
Продукт виробництва	нематеріальний	матеріальний
Характер виробництва	інноваційний	стандартизований
Виробничі ресурси	знання та інформація	переважно матеріальні
Середовище виробництва	ІТ для спільної роботи з документами і персональної комунікації всіх учасників роботи	обмін паперовими документами та очна комунікація обмеженого числа відносно невеликих команд
Спосіб організації колективної діяльності	неієрархічний	ієрархічний
Об'єкт комунікацій	інформаційний	матеріальний

Створення інтелектуальних виробничих систем на вітчизняних підприємствах дозволяє вирішити такі проблеми:

- 1) захист інтересів в сфері інтелектуальної власності, своєчасної реєстрації прав на результати інтелектуальної діяльності, які отримані при реалізації науково-технічних програм та планів науково-технічного розвитку, їх комерціалізації;
- 2) впровадження механізмів трансферу технологій;
- 3) планування, регламентація, нормування та контролю за реалізацією єдиної політики щодо управління інтелектуальною власністю;
- 4) організація системи обліку та контролю інтелектуальної власності, яка отримана в результаті науково-технічних програм та проектів;
- 5) розробка для затвердження у встановленому порядку та реалізації вимог до науково-технічних програм та проектів;
- 6) організація експертизи інноваційних проектів тощо.

Література

1. Бутнік-Сіверський О.Б. Трансформація інтелектуальної власності інноваційний продукт / О.Б. Бутнік-Сіверський // Інтелектуальний капітал. – 2003. – № 5. – С. 3-12.

2. Денискина Е. В. Эволюция факторов производства в экономической системе / Е. В. Денискина, И. Н. Сычева // Глобальные и региональные аспекты экономики : сб. докл. на междунар. науч. конф. / под ред. А. А. Стриженко. Барнаул : Изд-во АлтГТУ, 2001.

3. Міжнародна економіка / Д.Г.Лук'яненко, А.М.Поручник, Я.М.Столярчук. – К.: КНЕУ, 2014. – 762 с.

Нижній Тарас Вікторович

*аспірант кафедри економічної теорії та конкурентної політики,
КНТЕУ,
kosach.t@gmail.com*

ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ НА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

ВЛИЯНИЕ ЭЛЕКТРОННОГО УПРАВЛЕНИЯ НА РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

E-GOVERNMENT IMPACT ON DEVELOPMENT OF INNOVATIVE BUSINESS

Аннотация. Рассмотрено суть концепции, основной компонент и цель электронного управления, детализировано системы взаимосвязей, которые регулируются электронным управлением, анализировано состояние ИКТ в Украине, показаны особенности информационной среды, которые влияют на развитие ИКТ.

Анотація. Розглянуто сутність поняття, основну складову та мету електронного урядування, деталізовано систему взаємозв'язків, що регулюються електронним урядуванням, проаналізовано стан розвитку ІКТ в Україні, представлені особливості інформаційного середовища, що впливають на розвиток ІКТ.

Annotation. Considered the essence of the concept, the basic component and the purpose of e-governance, added the system interlinks, e-government, analyzed the State of ICT development in Ukraine, presents the features of the information environment that influence the development of ICT.

Сьогодні основним чинником створення тривалої конкурентної переваги і зростання інвестиційної привабливості компанії стають оптимальні стратегії управління бізнесом. Саме ефективно управління допомагає динамічно реагувати на постійно мінливу ринкову ситуацію, концентрувати зусилля саме на задоволенні нових потреб соціуму.

Сучасний етап світового цивілізаційного розвитку характеризується стрімким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які охоплюють все ширші сфери діяльності, створюють можливості для зростання ефективності виробництва, кардинальним чином змінюють механізми функціонування багатьох інститутів, держав.

Характерною рисою сучасного економічного зростання у світі є інтелектуалізація основних факторів виробництва і орієнтація на інноваційний розвиток на основі нових економічних ресурсів – знань та інформації. В економічній дійсності розвинутих держав світу об'єктивними факторами стали поява, подальший стрімкий розвиток та розширення сфер впливу інформаційної економіки, яка має за своїми властивостями глобальний характер і створює необхідний фундамент для розбудови інформаційного суспільства. Інформаційна економіка – це економіка, в якій акцент робиться на провідній ролі ІКТ у розвитку всіх основних сфер її діяльності; більш того, і сама інформація прирівнюється до товарної продукції, ототожнюється з нею.

Впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій практично в усі сфери діяльності призвело до формування єдиного інформаційного простору – електронного урядування.

Електронне урядування являє собою інноваційну форму організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-комунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян [2].

Електронне урядування – спосіб організації державної влади за допомогою систем локальних інформаційних мереж і сегментів глобальної інформаційної мережі, що забезпечує функціонування органів влади в режимі реального часу та робить максимально простим і до-